

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

लक्ष्मी हृदय वाણी.

लेखक आने प्रकाशक,
लक्ष्मीप्रसाद वि. अवेरीवाल ककर.
नडियाह. (लुधिये में)

नडीयाह—श्री लक्ष्मीविजय प्रीन्टिंग प्रेसभा
आरोह जालामान गढ़मरभाउमो छापी.

स. १९७४ ना बैत सदा १५ (दनुमान जयति)

प्रत ५०० आवृत्ति १ बी.

मुद्रय व्यमुद्रय.

नामनी कि. श. ०-२-२ आना बार कका,

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૫૩૯

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ લક્ષ્મી વૈદ્ય વાણી

વિષય ૬-૧૩

અનુક્રમણિકા.

પદનો વિષય.
અનુક્રમ
નંબર.

રાગ અગર રાહ.

૧ શ્રી મંગલાચરણ.

દોહરા.

૨ નિત્યસુખ અને જન્મ સ-
ફલતા પ્રાપ્ત કરવાનું સાધન.

રાગ:—મજનનો (“પાપ તારૂં પ્રકાશ જાડેજી ધર્મ
તારો સંભાળે” એ રાહ.)

૩ રામ નામ માહાત્મ્ય.

દોહરા.

૪ શ્રી હનુમત લહરિ.

“વખત વિચારો શ્રી હરિ તમે આવો મારી બહા-
ર.” એ રાહ.

૫ બાક્તિ સમાલોચન.

રાગ:—હુમરી. (“ઇસ તન ધનકી કોન જડાઇ”
એ રાહ.)

૬ ધનિકની પાત્રતા.

રાગ—કબાલી. (“વસ લે દે નાલે સોમદા, મન ચટકે
ન જાંઠા રાંઝના આવે.” એ રાહ.)

- ૭ શ્રી રાધા-રમણુ વિષે મનુષ્ય
માત્રે કરવાયોઅ્ય દૃઢ નિશ્ચય.
૮ કીમતી રત્નો.
૯ આયુષ્ય વિચાર.
૧૦ અમુદ્ય કાળ બ્યતીત કરવાની
પદ્ધતિ.
૧૧ શ્રી તત્ત્વ કદપતર.
૧૨ ભજનની બલીહારી.
૧૩ બડભાગી મનુષ્યને હિતકર
એ બોલ.
૧૪ ચિંતા વૃથા.
૧૫ જન્મ દુઃખી તે જરા દુઃખી.
“ શ્રી રાધા સાહેલી, જીવન્મુક્તીનાં સૌ મળીને દર્શન
કરીએ. ”
રાગ ભૈરવી. (“ સાર મેં બાણ્યો હવે સંસારનો
હે મિત્ર મારા. ” એ રાહ.)
રાગ-મરાઠી ચાલની સાખી.
રાગ-જંગલો. (“ જગમેં મત કીજે અભિમાન. ”
એ રાહ.)
“ હવે મને હરિ નામથી નેહુ લાગ્યો. ”-એ રાહ
રાગ-નારાયણી. (“ નમામિ મહિસાસુર મર્દિનિ. ”
“ ધન્ય ભાગ્ય પધાર્યા જમરા. ”-એ રાહ.
“ ક્યાંથી આ સંભળાય મધુર સ્વર, ક્યાંથી આ
સંભળાય. ”-એ રાહ.
“ મને સહાય કરશે મોરારીરે. ”-એ રાહ.

૧૬ પાત્રેધનદાન, તથા નિઃસ્પૃહિ

ધનિકને ધન્ય.

૧૭ કુટિલ નગણી નારીને ધિઃક્રાર

૧૮ શ્રાપ સંબ્રમ.

૧૯ ભક્તપ્રીત ભગવાન.

૨૦ મા ભઠિયારી, આપ કદાલ,

તેના બેટા છેલા લાલ

૨૧ શુભાશુભ ગ્રહોનું નિરીક્ષણ.

રાગ-કૃવાલી. (“ વસ લે દે નાલે સૌમદા. ”

એ રાહ.)

“ સુણો નગરશેઠ સૌ સાંભળી વાત તમારી. ”

એ રાહ.

રાગ-બિહાગની ગઝલ.

“ સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ સરખાં માની લઈએ. ”

એ રાહ.

“ હાય માતા, હાય પિતા, અરે આંખું સીમંત

“ શિદ માંડે. ”-એ રાહ.

“ સિદ્ધિનું સાધન ધન સઘળું, બાણો પર ઉપકાર. ”

એ રાહ.

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

लक्ष्मी हृदय वाણी.

(१)

पुत्रपोत्तम परिपूर्णा श्री, समरथ सहजानंद;
सहज आनंद आपता, स्वामी सहजानंद. १
माया, काण ने कर्म ते, तेने नहिं आंधे;
पामे आनंदकंद जे, (ते) अविचल पद साधे. २
प्रगट अक्षरातीत प्रभु, पूर्णा आनंदकंद;
प्रताप नरनारी विषे, मुळे सहजानंद. ३

(२)

प्रथम गमन तपोवननी प्रत्ये, करता हुवा श्री रघुवीररे;
स्वर्ण हारण भारीय जन्यो तेने भारेरे.

श्री रामचंद्र रघुवीर. १

वैदेहीनु हारण थयुं अने जटायुनु थयुं भरषुरे;
सेनापति मुग्रीवनी साधे, करता संभाषणुरे. श्री राम० २
वालीनो वध, समुद्र छिंदन, लंकानुं दाहनरे;

(૬)

કુંભકરણ અને રાવણનો વધ, એજ શ્રીરામાયણુરે. શ્રીરામ૦ ૩
ઉક્તસાર રામાયણુ નીત્યે, પ્રેમે કરતા પઠનરે,
સદૈવ સુખ અને જન્મ સફલતા, મેળવતા તે જનરે. શ્રી. ૪

---

(૩)

રામ નામ તન મન ધરી, દેહ ધરી ભજનાર;
કામ ધામ ધન મન ભરી, ગેહ કરી તજનાર. ૧

---

(૪)

રઘુકુલ દીપક રામચંદ્ર પ્રભુ પરમ દયાના નિધાન,—
અહો ! પ્રભુ પરમ દયાના નિધાન.
બ્રહ્મચારિ હનુમાન સદા શ્રી રામને સહાય, સદા શ્રી
રામને સહાય;
જનને સહાય કદિ થાય (૨) ભવની પાર જરૂર ઉતરાય,
ભવની પાર જરૂર ઉતરાય;
પૂર્વજન્મનાં પુણ્યોદયથી રામજી મળેરે શ્રીરામજી મળે. ૧
રામદ્વત શરણે (૨) ભાવિકજને તુરતજરે જાવું,
ખરે કદિ નહીંજ અચકાવું;
તે દ્વારા વિષ્ણુ રામરત્નની પ્રાપ્તિ નહિરે,
અરે સ્વપ્ને નહિરે. ૨
મન ને પવનસમ વેગ, અંજનિ નંદનનો;
પવન પુત્ર પ્યારો સદા, શ્રી રઘુનંદનનો.

ઇંદ્રજીત ને પ્રખુદ્ધ વાયુનો છે આત્મા;
 બાનર સેનાનો વળી જો છે પરમાત્મા.

શ્રી હનુમત્ લહરી (૨) મમ હૃદયે સહાય સ્થાન કરે,
ગુલતાન મનેજ કરે;
અષ્ટવસ્તુનો સંગ કરાવે, શાન્તી રસ ભરે, રસબસન કરે. ૩

પ્રજ્ઞા, યશ, બલ, ને ધીરજતા;
આરોગ્યપણું ને નિર્ભયતા.
અપ્રમાદ ને વાચાની ચાતુર્યતા;
મેળવે બજરંગીને સ્મરતાં.

ભજન ચાહું પ્રિય પ્રાણ (૨) અહોનિશ કષ્ટભંજનતણું,
એકોએક શ્વાસરે તણું,
સારંગપુરના શ્યામનું કીર્તન ચૂકું તો જીતી બાજરે હારું હું. ૪

આ સૃષ્ટિમાં પંચ જે તત્ત્વ, તેનું પિંજરું, શરીર છે આ. ટેક.
રંક ને રાયા, લિલ્લુક યોગી, ત્યાગી ગૃહસ્થ, ને સંન્યાસી;
તે સર્વેમાં, તત્ત્વ તેનાં તે, વિરમ્યાં છે પણ, અંશ અનેકે. આ. ૧
પૂર્વતાણા જે વિધવિધ જન્મે, તેમાં કરેલાં, શુભાશુભ કર્મે;
ત્રિલોકપતિએ, અદલજ તેનો, ન્યાય કરીને, દેહજ દીધો. આ. ૨
પણ મુરખાજન, માયા કૂપે, પતાંગીયાંવત્, મરવા ઉતરે;

તંવા હૈયાકૂટા જનને, સમજાવ્યેથી, કાંઈજ કૃણ નહા. આ. ૩
 બાવળનાં તો, ધીજજ વાવે, અને આંખાની, આશા રાખે;
 એ બુદ્ધિની વિદ્વમતા દેખી, શોકનિમગ્ન લેખક થાયે. આ. ૪
 મધ્યમ માનવ ચાર દિવસનો, ચારો નિહાળી, બને અલમસ્ત;
 પણ નવ જાણે, તે પ્રાહુણો, જે દિનનો તે, છે મિજમાન. આ. ૫
 કામિનિ, કંચન, ને કિર્તીનો, કાળો કાંઠલો, ડોટે ધારે;
 માયામાં મન, મશગુલ રાખે, ભાતી ભાતી, ફેલ કરે તે. આ. ૬
 શ્રેષ્ઠ જનોને, શ્રેયક પ્રેયક, ભગવત વાર્તા, અમુલ્યજ દીસે;
 વિભવ, વિલાસો, તુચ્છજ માની, રામ એ વસ્તુ, સત્યજ માને. આ. ૭
 લેખક પ્રાર્થે, પ્રભુને પ્રેમે, પ્રાણિમાત્રને, સન્મતિ આપો;
 જનનિ જણે તો, ભક્તજ જણુજે, કાં દાતા કાં, શૂરજ જણુજે. આ. ૮

(૬)

ધન યાચું હે પ્રભુ ભૂતિ દે, તન મન ધર્મેથી, જન સુખિયા કરવા;
 મંગલ દર્શન હો ભૂમિ દે, હરી તાપ ત્રિવિધિના જન સુખિયા
 કરવા. [ટેક].

સોમ ધન દે એકીવારે, ખૂબ તાવે માનવા;
 એવકાઈથી બચીને, ન્યાયી પ્રાણી ચાલતા. ધન. ૧
 ધન વિષે પ્રેરે અચલતા, અઘતણી કાપે પ્રચલતા;
 પુત્ર દેતા ઋણુ હરતા, પ્યારા દાના રાચતા. ધન. ૨
 આ જમાને નિઃસ્પૃહિ જ, તેમને સામ્રાજ્ય દે;
 હીવ્ય જ્યોતિ આપ તેને, પ્રાણુપ્યારા ભૂમિ દે. ધન. ૩

(૯)

(૭)

સાચા સંબંધી[ર] રાધા રમણની, પ્રીતિવડે અતિ આનંદ ભરે. ટેક.
સુભગ સદન તવ, લલિત વદન તવ; નિરખી નિહાળી માયા તુરત તરે;
બ્રહ્મ સાચું ને જગત છે જૂઠું, બ્રહ્મ જીવમાં લેદ ના ધરે.
ધર્મ વંશ કુલ દેવ તજીને, પર દેવ સેવા કદિ ન કરે;
મમ મસ્તક કદિ અન્ય દેવને, નમાવું તો અતિ દ્રોહી ઠરે. સાચા. ૧

(૮)

આ અવનીમાં કીમતી રત્નો દષ્ટિગોચર થાય છે,
સંબંધ તેવાં રત્નો કરવાને મન ઉભરાય છે;
મહ્યુરૂપી કીમતી રત્ન, અધિકારીથી પમાય છે. આ. ૧
માત પિતા સુત બંધુ મે'રી, મોહ કરે અજ્ઞાનિઓને;
પંડિત પુરૂષોથી એ સર્વે, આયુચોર સમજાય છે. આ. ૨
અવિનાશી પ્રભુ સુખની અવધિ, દુર્લભ છે તે અદ્વપમતિને;
તેવાં ક્ષુદ્ધક પ્રાણિઓથી, અસારજ સાર મનાય છે. આ. ૩

(૯)

નથી વેચાતું આયુષ્ય હાટે, મોહાર કરોડા સાટે;
વરસ સોનું આયુષ્ય તે માટે, કે વ્યક્તિ કદી 'નવ' કાટે.
એ હરિ ન્યાય અદલ પેખી, બળે હરિ શંકા નવ લેખી.
એ હરિ ન્યાય અદલ પેખી. ૧

આવરદા સો વરસ ભલે પણ, સાઠ વરસને, ફળે;
 કમી થવાનું સળળ એ મળે, કે ઘોર પાપે જન પળે.
 એ હરિ ન્યાય અદલ પેખી, ભજે હરિ શંકા નવ લેખી. એ. ૨
 દશમ વરસથી સાઠ વરસમાં, લીન રહો માયામાં;
 પણ પ્રતિદિન ઘડી સવા ભજનમાં રહેથી પુણ્યો વધવામાં.
 એ હરિ ન્યાય અદલ પેખી, ભજે હરિ શંકા નવ લેખી. એ. ૩

(૧૦)

હિતકર મતિ ધારો નિજ કાન, મતિ ધારો નિજ કાન;
 નવ થારો હેરાન, હિતકર મતિ ધારો નિજ કાન. (ટીક.)
 ફર કાળ તો અચેત આવે, ભૂલે ન ભૂલો ભાન. હિતકર ૧
 કીમતી કાળની કીમત કરોને, ધર્મે ધારો ધ્યાન. હિતકર ૨
 પ્રાતઃકાળે પાંચ બજાંતા, શયન તળે ઈનસાન. હિતકર ૩
 અરધી ઘડીકા શ્રીહરિ સમરો, કર્મતણું કરો ધ્યાન. હિત ૪
 સવા ઘડી મલમૂત્ર તણે, દાતણ ને કરો સ્નાન. હિત ૫
 અઢી ઘડી રહો હરિપૂજનમાં, એજ આત્મકલ્યાણ હિતકર ૬
 ઘડી સાડાત્રણ વ્યવહારી કર્મે, ભલે બનો ગુલતાન. હિત ૭
 અઢી ઘડી લગી હુમેશ કરજો, ભોજન ને આરામ. હિત ૮
 સત્તર ઘડી નિર્વાહને કારણ, ઉદ્યમ કરો જ પ્રાણ. હિત ૯
 અઢી ઘડી ફરવા કદી ન ચૂકો, ચુકવાથી નુકશાન. હિત ૧૦
 સંધ્યા સમયે આરતી કીર્તન, કરજો અધઘડી આન. હિત ૧૧

ધર્મગ્રંથો જો જો ઘડી વાંચો, તો આવે શુદ્ધ સાન. હિત૦ ૧૨
 સવા ઘડી લગી વ્યાલુ કરવું, લઈ નારાયણ નામ. હિત૦ ૧૩
 રોજમેળ ઘડી સવાક લખવો, હીસાળ શુભનું નિદાન. હિત૦ ૧૪
 શુભ કૃત્યો માટે ઈશ્વરનો, અતિ ઉપકારો માન. હિત૦ ૧૫
 અશુભ કર્મ માટે ઈશ્વરની, માફ માગો ધરી સાન. હિત૦ ૧૬
 તેવાં કર્મ ન થાય તે માટે, કરો પ્રતિજ્ઞા પ્રમાણ. હિત૦ ૧૭
 નવ વિસારે હરિ કદાપિ તેને, હરિ સમજે જે પ્રાણ. હિત૦ ૧૮
 વીસ ઘડી નિદ્રા લેવાથી, તન, મન, સુખ વધે સાન. હિત૦ ૧૯

(૧૧)

ભલે કરે પ્રયત્નો માનવી ડોટી, સુખ દુઃખ હરિ હાથ એ
 નવ ખોટીરે. ભલે કરે ટેક.

ફરી ફરીને જન્મ લેવો, ફરી ફરીને મરવું ને,

ફરી ફરી માતા જઠરે ઠરવું; અનાદી કાળથી

ચાલેલા ક્રમને ઉથાપે તેના તારણથકી તરવું રે. ભલે૦ ૧

ઠગ, ઠાકોર, ચોર વ્યક્તિ, એ સરવે વિનવે છે,

મુરારી દીન કરી વાણી; દુસ્તર ભવથકી,

અસાર સંસારથકી, રક્ષા કરો એમ વદે પ્રાણી રે. ભલે૦ ૨

અતિ દીન વાણી વડે, પોકારે વિકટ વેળે,

સુખ વેળાએ નવ સંભારે, સ્વાર્થીએ મૂઠમતિના,

પ્રાણી છે મંદ ગતિના, દીસે છે તેનો લેહ ભારે રે. ભલે૦ ૩

(૧૨)

સૂનાં સમશાનવત્ તે, ગણાય વળિ જ્ઞાન શુષ્ક,
સાળીલી મળે પુરેપુરી; 'કલ્યાંતે હરિ' એ વાક્ય,
પુર્ણ કરતા મુરારી; જડ જનની વિપત્તિ વિહારીરે. ભક્તે૦ ૪
આત્મિક બળને સમજે, ભગવત મોટપ સમજે,
ત્યારેજ ઉર અંથી ટળી જાયે; અનુપમ હૃદયની શાતા,
અધિકારી મેળવેરે, તે વિષ્ણુ કોઈ અર્થો ના સધાયેરે. ભક્તે૦ ૫

(૧૨)

પ્રણામિ પરમ પ્રભુ પરમેશ [૨]—ટેક.

કમલાનાથ કૃપાલ કેશવ [૨] સેવની, શ્રીપતિ, નરપતિ,
નરેશ નરસિંહ સુરપતિ. પ્રણામિ. [૧]

ભવ્ય ભૂમિ ભરતખંડે, મધ્ય લોકે, માનવોને,
મનુષ્યદેહ, મળેલો તે છે, દુર્લભ ને ચિંતામણી,
સુધા સિંધુ અક્ષરધામની નીસરણી,

વિષય, વિભવ, વિલાસ તુચ્છ ને બલિહારી ભજનની. પ્રણામિ. ૨

(૧૩)

ભય, શોક, હર્ષ ને મમતા, મદ, મોહ, ક્રોધ ને જ્વમતા;
વળિ, કામ, માન, મત્સરતા, ધન, ધામ, ધરાને ધરતા.

એ તમામ કુસંગી જણાય, બડભાગી૦ ૧
સુખ પ્રાપ્ત થવા આતુરતા, ઈચ્છે નવ દુઃખને દીનતા;
મનસૂખા કેમજ કરતા, કર્તા હું એમ વિચારતા.

વિપરીત મતો એ ગણાય, બડભાગી૦ ૨

જળ ભરી વાદળી વિખરાતાં, નવ વિલાંબ એ અનુભવતાં;
એમ દુઃખના દિન વીતતાં, ચિંતા ચિંતાને છે સમતા.

એ સારમાં સાર મનાય. ખડભાગીં ૩

શિદ ચિંતાઓ તમે કરતા, પ્રભુએ ધારેલાં બનતાં;
એ અદલજ ન્યાયો કરતા, બનવાની અચેત બનવતા.

આસ્તિકથી શ્રદ્ધા રખાય, ખડભાગીં ૪

ધણીએ ધારેલા મતનું, ઉલ્લંઘન ન કરે વિષ્ણુ;

હર પ્રહાથી પણ તેનું, અપમાન ન થાય નિશ્ચિનું

રાધાવર ભરૂંસો રખાય. ખડભાગીં ૫

ચિંતા વિહીન થવાય પ્રજ્ઞન, ચિંતા વિહીન થવાય;
પ્રજોધ કાને ધરાય પ્રજ્ઞન, ચિંતા વિહીન થવાય. ટેક.

ચિંતા કરે બેસમજ મતિના, કૃષ્ણે ધાર્યું થાય. પ્રશ્ન ૧

માયાતણું બળ ઇશ કૃતિમાં, મિથ્યા કદી ન થાય. પ્રશ્ન ૨

ઉદ્દેગ ઉરનો અતિ દુઃખદાયક, કાર્ય કોઈ ન સધાય. પ્રશ્ન ૩

જન્મમરણતણી દુષ્ટજ ફાંસી, દોરી ગળે ધરાય. પ્રશ્ન ૪

જગદીશ નટ તે, નર વાનરને, નચવે તેમ નચાય. પ્રશ્ન ૫

જે જે વસ્તુઓ, જે જે સમયે, તે તે પ્રાપ્ત થાય, પ્રશ્ન ૬

ઉક્ત પ્રજોધ તો, મુરખને નવ, શ્રેયસ્કર કદિ થાય. પ્રશ્ન ૭

(૧૪)

(૧૫)

સંશય નિવારે ગિરિધારીરે, જન્મ દુઃખીશે જરા દુઃખી થાયે ટેક.
અનેક ગત જન્મોના પરિણામે પ્રથમ માતાના ઉદરેજ કષ્ટ;
પાપભાર પામરજન ઝાઝો ભરીને આબ્યો, તેથી થાયજ સુખ નષ્ટ.
તે છતાં પણ જનમ થાતાં, વીસરે શ્રીસરજનહારો. સંશય નીવારે. ૧
સ્થાવર જંગમ વળી જડ ચૈતન્યપર માયા આવરણ છે સરખું;
લક્ષ્યોરાશી યોનિમાં લાગે જન્મે પણ રાખે સદા મન પ્રભુ પાસ;
તો કદાપિ નવ દુઃખજ થાય, એ આદિઅનાદિ અભિપ્રાય. સં. ૨
પુન્ય ભાગ્યશાળી જન શિશુવયમાંથી હમે દેહને તે મહાતપો આદરી;
ધ્રુવ પ્રદહાદ તર્યા 'આમનમો ભગવતે વાસુદેવાય' મંત્રે;
વેદમંત્રજ ચમત્કારિક જપે તે દુઃખી નવ થાયે. સંશય ૩

(૧૬)

ધન તેને આપે લોભદા, મન છટકે ન દાના;
પાત્ર ના માંગે હો દિલભર પાત્ર ના માંગે. ધન તેને. (ટેક)
આપે જ્યારે એકિ વારે, તાવે ત્યારે માનવા;
એવકાઈ મન વિચારી, ન્યાયી પ્રાણી ચાલતા. ધન ૦ ૧
અયે! સજન પ્રેરે અચલતા, કર પુરે તે સો લગન;
વાધે ખ્યારા ઉપકારા, પ્રાણુ જાતાં ના હુકયા. ધન ૦ ૨
આ જમાને નિઃસ્પૃહી જે, દેખું તેની આશ છે;
તું પ્રણીત મન મહીન, દુષ્કરીત જાદવા. ધન ૦ ૩

- જુઓ સદી તણી [૨] રચના બ્રહ્માએ કરેલી;
અજબ અલૌકિક વ્યક્તિને, સરજાવી હાસ્ય ભરેલી. ૧
- નર નારીઓ [૨] પ્રકૃતિઓ વિવિધ ધરાવે;
કુટીલ નગણી નારીઓ, જન્મે ત્યાં રીષ્ટ કરાવે. ૨
- તેવી નારી [૨], ને નહારતું નામ અપાયે;
જન્મ ધરે ત્યાંથીજ તે, હિંસક હત્યારિ સ્થપાયે; ૩
- મિથ્યાભિમાન [૨], વળિ કલેશ ને પરનિંદામાં;
જીવન નિશદિન ગાળતી તે, કુથલિઓ કરવામાં. ૪
- કાળી નાગણી [૨], સમ તે નારી સમજાયે;
નગણી તેવી નારીનો, અવતાર ફટ ફટ થાયે. ૫
- વળિ નિજ બાલક [૨], ને જોટું શિક્ષણ આપે;
ડગલે પગલે અગન થાય, તેવાં પગથીયાં માપે. ૬
- કુડાં કુવચન [૨], ને અનુમોદન આપનારી;
તેવી કલેશી કંકાશી નારી, નાહુક જીવનારી. ૭
- કુંઠિત પ્રકૃતિ (૨), જોલે નવ બંધાય તેવી;
કુડાં ઝેર વાળી નારી, કાળી ઠીંકરિ જેવી. ૮
- સાચા જોટા [૨], ટેકો ધરી જીતી ગણતી;
પણ નથી સમજતી તે નારી, કે નરકનેજ પરણતી. ૯

(૧૬)

(૧૮)

આપ પરીબ્રજ ખરે જણાયે, કઈ પેરે તે નાશ થાયે;
 લલાટે લખેલું શું બુઝાયે, ત્રિવિધિ તાપો શે સહેવાયે. આપ. ૧
 પતિ ને પત્ની માત ના હોય જ્યાં પુરેપુરા બેહાલ;
 ત્યાંજ વિરોધી પ્રકૃતિઓ એ અંતર્ગત સખળ બેહાલ. આપ. ૨
 વિરોધી તત્ત્વોનાં સંબંધી, અતીશયે દુઃખીત થાયે;
 સંબંધ તેવાં પ્રાણિઓનો, કરવાથી શું સિદ્ધજ થાયે. આપ. ૩
 પરિણામે આવે તે માનવિધી, જેમાં કદી તેતો નવ જાય;
 ખરે જગતના નિયંતા, ની ગતિ કોથી ન કળાય. આપ. ૪
 આપ સંબ્રમનું દારૂણ દુઃખ, કાપ્યું તે કપાયું નવ જાય;
 લક્ષ્મીવિણ અશરણુ શરણુ કોઈથી અન્યના સ્થપાય. આપ. ૫

(૧૯)

સાત્વિક હઠ ભક્તીવડે, ઈશ થાય આધીન;
 ઈશ્વરવશ ના થાય તે, જન્મ મરણ આધીન.
 અરે આ લોક ને પરલોકતણાં જે સુખ સમુદો;
 પામે તે સત્ય આત્મારામ, જાણે શુદ્ધ જે ભક્ત સમુદો.
 અરે.—[ટેક.]

અનુસુયા સતી દ્રૌપદી, પ્રદ્ધયારિ હનુમાન;
 શુભ સાધન ભક્તિવડે, રીઝવ્યા શ્રી ભગવાન.
 નહીં કોઈ ભક્તિ તુલ્ય, શસ્ત્ર કે અસ્ત્ર જગતું હો;

કરે અચિંતવ્યાં અને ત્રિવિધિ તાપ દુઃખ ભાગતું હો. અરે.

પરમાત્મા શ્રી કૃષ્ણજી, શેલડીને કાપે;

અણુધારી પીડા થતી, છરી અંગુલી કાપે.

દ્રૌપદીજી આવી ચઢ્યાં, કાપ્યું તરતજ ચીર;

ચીર પાટો અંગુલીએ, બાંધી રીઝવ્યા વીર.

એ ઉપકાર ન ચૂકતા, શ્રીપતિ પ્રેમપ્રસાદ;

પૂર્ણ ચીર અનેક તે, પ્રેમવશ લક્ષ્મીપ્રસાદ.

અરે આ લોક ને પરલોકતાણું ને સુખ સમુદો;

પામે તે સત્ય આત્મારામ, જાણે શુદ્ધ ને ભક્તસમુદો.

(૨૦)

માત પિતા અપયશતા, [૨] પામે મતિમંદ બાલ નિપજતાં.

માતપિતા. [૨]-(ટેક.)

કેવાં કાળ કરમો કરનાર, વાવે તેવું લણે લણુનાર;

માતા ભઠીયારી બાપ કલાલ, બેટા તેના તો છેલા લાલ.

માતપિતા. ૧

બાપ જેવા હોય બેટા, વડ તેવા થાય ટેટા;

ઘડા જેવી હોય ઠીંકરી, માત તેવી થાય દીકરી.

કૂઝ્યા ઘડાવત્ તે ગણાતી, જગમાં જનમી દીકરી,

મુર્ખ પુત્રથી અનેક અંશે, શ્રેષ્ઠ બહી ને દીકરી.

માત પિતા. ૨

પુત્ર કામ કસાઈનું કરતા, કાળા નાગ સમજ ઝેર ધરતા;
સમયે નાગ તો ઝેરને તજતા, [પશુ] કુપુત્રો કદિ નવ
દયાને ધરતા. માતપિતા. ૩

પરાધીનને દીન બાળા, ધર્મ કર્મના યોગથી;
દોરાય ઘર વર કુલિનપ્રતિ, ખચી જાય ભવના ભોગથી.
નિર્લજ્જ તેલી બેલ સમ, વર કદિ કુપુત્રજ નીપજે;
વગોવે બાપનું નામ ને, કુળમાં અંગારો નિપજે.

માતપિતા. ૪

(૨૧)

સવિતાનારાયણ છે માનો, સકલ વિશ્વ આધાર;
ભવાટવીમાં વ્યર્થ ભમે છે. નવ તેને વંદનાર. સવિતા૦ [ટેક]
શુક, શની, રાહુવત્ વરતે, સૂર્યપ્રતિ જે નર નાર;
ભવદુઃખ તેનાં વાઘે અંતે, ખમતા યમના માર. સવિતા૦ ૧
અંદ્ર સુરજ અરિ રાહુજ મર્દન, ક્ષણભર નાહક અહોતે ગર્દન;
અંતે અજીત થતા તે બે અહ, કરતા પર ઉપકાર. સવિતા૦ ૨
ભૂમિપુત્ર મંગલ છે જાતે, વૃષ્ટિ કર્તા અપહર્તા તે;
તુષ્ઠ થતાં ધન આપે તેને, રૂષ્ઠ થતાં હરનાર. સવિતા૦ ૩
મંગલ તવ બુધ રાહુ વિરોધિ, થાય જરૂર મન કર્મ નિરોધિ;
સદા સત્યવિષ્ણુ માનવકેરા, પડે નવ કદિ પોખાર. સવિતા૦ ૪
બ્રહ્મરૂપિ તો સદાય જીવના, આધારણુ આધાર;
કુલક પ્રાણી વૃથા જીવતા, ગુરૂ પ્રતિકુલ નરનાર. સવિતા૦ ૫

સત્ત્વગુણી ત્રણ થહ શુભસ્થાને, બિરાજતા જે કેંદ્રજ સ્થાને;
જીવિત તેનું સદા નિરાણું, લક્ષ્મી તેજ અપાર;
ભવાટવીમાં વ્યર્થ ભમે છે, નહીં તેને વંદનાર;
સવિતાનારાયણ છે માનો, સકલ વિશ્વ આધાર. ૬

દૈવની પ્રખલતા વિષે.

રાગ:—જંગલો અગર ભૈરવી.

જણાવે દૈવ પ્રખલતા સદાય; દૈવ પ્રખલતા સદાય,—

જણાવે દૈવ પ્રખલતા સદાય. ટેક.

પુરૂષાર્થ તો કાકતાલિયજ દૈવ બળથી ન ટળાય. જણાવે ૧
દૈવ નષ્ટ નવ કદાપિ થાયે, દૈવ કોથી ન જીતાય. જણાવે ૨
સુખ, દુઃખ, ભય, ક્રોધ, લાભાલાભો, પ્રાપ્ત દૈવથીજ થાય. જણાવે ૩
ઉચ્ચ તપોધન ઋષિઓથી પણ, તીવ્ર નિયમોને તબાય. જણાવે ૪
તેવા ઋષિજન કામ ક્રોધચક્રી, અંતે હારજ ખાય. જણાવે ૫
સુચત્નથી આરંભ્યાં કાર્યોમાં, વિઘ્ન એકાએક થાય. જણાવે ૬

सर्वेऽत्र सुखिनः सन्तु, सर्वे सन्तु निरामयाः ।

सर्वे भद्राणि पश्यन्तु, माकश्चिद् दुःखमाप्नुयात् ॥

ॐ शान्तिः, ॐ शान्तिः, ॐ शान्तिः.

